

tence, såsom fiskeripolitik, handels- og toldpolitik, søtransport og beskyttelse af havmiljøet. Danmark vil i forbindelse med deponeringen af sit ratifikationsinstrument henvise til Fællesskabets erklæring.

De direkte økonomiske konsekvenser af forslaget udgøres af Danmarks bidrag til henholdsvis Den Internationale Havbundsmyndighed og Den Internationale Havretsdomstol, som oprettedes i 1994 og 1996. De enkelte landes bidrag afhænger af en fordelingsnøgle, hvor foruden det samlede budgettal selvsagt såvel antallet af deltagere som vægningen af de enkelte landes bidrag vil være afgørende for størrelsesordenen af de beløb, Danmark skal yde. Havbundsmyndighedens budget (toårigt) andrager for årene 2003 og 2004 tilsammen USD 10.509.700 og Havretsdomstolens budget for året 2003 USD 7.798.300. Danmarks bidrag til institutionerne anslås til kr. 1,5 mio. årlig, hvilket beløb er medtaget på forslaget til finanslov for 2003.

Konventionen hjemler tillige en ret for staterne til efter behørig videnskabelig dokumentation i overensstemmelse med gældende procedurer at fastsætte ydergrænsen for deres kontinentalsokkel ud over 200 sømil. Dette er af praktisk betydning for Færøernes og Grønlands vedkommende. Spørgsmålet om finansieringen af videnskabelige, hovedsagelig geologiske, undersøgelser til dette formål ved Færøerne og Grønland henhører under Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling. Der blev i 2002 afsat 5,6 mio. kr. på finansloven til dette formål, og på forslaget til finanslov for 2003 er afsat 21,8 mio. kr. til Kontinentalsokkelprojektet, ekskl. området nord for Grønland. Udgifter til undersøgelse af dette område kan først opgøres efter bearbejdning af forundersøgelserne i 2002. Eventuel ressourceindvinding fra søklen uden for 200 sømil belægges med en afgift på op til 7% til Den Internationale Havbundsmyndighed.

Det er hensigten, at ratifikationen skal træde i kraft for Kongeriget Danmark under ét. Med henblik herpå indhentes det færøske og grønlandske hjemmestyres tilslutning til ratifikationen. Det bemærkes, at ratifikationen for Færøernes og Grønlands vedkommende sker uden de begrænsninger, der følger af den af Danmark til Det Europæiske Fællesskab afgivne kompetence.

II. Bemærkninger til De Forenede Nationers Havretskonvention af 10. december 1982 samt bemærkninger til de enkelte bestemmelser i Konventionen.

Indledning

FN's Havretskonvention af 10. december 1982 (herefter betegnet Konventionen) trådte i kraft den 16.

november 1994. Da var et år forløbet, i overensstemmelse med Konventionens artikel 308, stk. 1, siden antallet af stater, der havde ratificeret Konventionen, var nået op på 60. Datoen udgør en milepæl i havretstens historie.

Havrettens historie

Helt op til nyere tid har de principper, som blev beskrevet af hollænderen Hugo Grotius i hans værk »Mare Liberum« (Havenes frihed) fra 1608, udgjort grundlaget for de internationale regler om havet. Disse regler indebar, at havene - bortset fra en smal strækning langs kysterne, det såkaldte søterritorium - frit kunne udnyttes af alle til søfart, fiskeri og andre formål. Ingen nation kunne således gøre krav på suverænitæt over nogen del af dette »åbne hav«. En stat var alene beføjet til at udøve jurisdiktion på det åbne hav over fartøjer, som førte statens flag.

Inden for søterritoriet, der oftest udgjorde et område på tre til fire sømil uden for kysten (en sømil svarer til 1852 meter), havde kyststaten ret til fuld suverænitæt. Fremmede fartøjer havde dog ret til såkaldt uskadelig passage i søterritoriet. Efterhånden blev der udviklet regler om bl.a. bekæmpelse af sørøveri og slavehandel på det åbne hav. Bortset fra mindre ændringer bestod Grotius' principper imidlertid som forholdsvis ubestridte grundregler frem til tiden efter Første Verdenskrig.

I tiden efter Anden Verdenskrig så man snart tegn på den »krise«, som havretten skulle befinde sig i de følgende årtier, og som accelererede i løbet af 1960'erne og 1970'erne. Allerede i 1945 fremkom den amerikanske præsident Harry S. Truman med en proklamation, hvorved USA gjorde krav på jurisdiktion over ressourcerne på den såkaldte kontinentalsokkel, dvs. den naturlige forlængelse af landmassen ud fra kysten.

I løbet af de følgende år proklamerede flere latinamerikanske stater brede zoner ud for kysterne, som regel på 200 sømil. Bag denne tendens lå kyststaternes ønske om at opnå enerettigheder over de naturlige ressourcer, som fandtes i havet samt på og under havbunden nærmest kysten.

Den teknologiske udvikling, som gradvis muliggjorde udvinding af naturressourcer på stadig dybere hav, og den teknologiske udvikling inden for fiskeriet forstærkede herefter denne tendens.

I 1958 indledtes FN's Første Havretskonference i Genève med det formål at kodificere den på det tidspunkt hovedsagelig uskrevne havret. Konferencen, som gennem flere år var blevet forberedt inden for rammerne af FN's Folkeretskommission (ILC), resul-